

Organizator bi moral poskrbeti, da bi uporabljali čim več lokalnih virov hrane ob poti, druga hrana pa naj bi bila v čim večji meri nepakirana (na primer suho sadje namesto sadja v pločevinkah) oziroma bi bila embalaža ponovno uporabna ali razgradljiva. Posebno skrb bi morali nameniti sprotnemu sortiranju odpadkov glede na njihovo problematičnost ter poskrbeti za vračanje problematičnih (na primer najem posebnih nosačev ali tovornih živali).

Organizator bi moral poskrbeti tudi za pravilno informiranost udeležencev, pa tudi spremljevalnega osebja (nosači, kuharji, vodniki...).

Posebna skrb mora veljati izobraževanju in usposabljanju zveznih oficirjev, sirdarjev, ki morajo prevzeti tudi odgovornost za nadzor nad izvajanjem ukrepov.

ČIŠČENJE HIMALAJE

V najbolj obremenjenih predelih bi morali poskrbeti za najnujnejšo infrastrukturo na stalnih tabornih mestih in zavetiščih, da bi zadostili higienskim in okoljevarstvenim zahtevam.

Dohodek od turizma bi se moral v večji meri razporediti med lokalne prebivalce. To bi dosegli z uvajanjem novih aktivnosti, kot so nadzorna služba in čuvaji, vzdrževanje in upravljanje tabornih mest in zavetišč, oskrba s hrano in pijačo, odstranjevanje odpadkov.

Glede čistilnih akcij so bila mnenja zelo deljena. Nekateri so zastopali idejo, da bi naslednji leti potekala obsežna čistilna kampanja, v kateri bi sodelovali gorniki z vsega sveta. Drugi so bili bolj naklonjeni manjšim skupinam v okviru na-

Komisija za odprave pri Mednarodni zvezi gorniških organizacij (UIAA) zbira informacije o stanju okolja v pomembnih baznih taborih v Himalaji. Zato prosi odprave, ki so v letih 1991 in 1992 obiskale Himalajo, da ji pošljejo poročilo o svojih opažanjih glede (ne)čistosti. Dobljeni podatki bi služili za organizacijo čiščenja v okviru prihodnjih odprav.

Podatke pošljite na naslov:

Loss Lynam (Chairman)

UIAA Expedition Commission

7 Sorbone

Ardilea Estate

Dublin 14

Ireland

ali pa na Planinsko zvezo Slovenije, da jih bomo posredovali naprej.

cionalnih gorniških organizacij. Zanimiva je tudi ideja, da bi bila izdaja dovoljenja za vzpon na vrh povezana tudi z obveznostmi glede čiščenja odpadkov.

Na sestanku so precej pozornosti namenili tudi drugim perečim problemom Himalaje, predvsem projektom v dolini reke Arun (podrobnosti glej v PV 92: 383, 1992).

S problematiko odpravarstva in popotništva ter posledic za gorsko okolje so se ukvarjali tudi udeleženci simpozija UIAA v Matsumotu na Japonskem v začetku oktobra 1992. Iz okoljevarstvenega vidika so poskušali začrtati prihodnji razvoj gornišstva vseh svetov, upoštevajoč izkušnje iz tradicionalno gorniških dežel.

ČARNO PLEZANJE V AMERIŠKEM EL CAPITANU

NOS V SRCU

MIRANDA ORTAR

El Capitan. Magična stena, ki privablja plezalce z vsega sveta. Tisoč metrov navpičnega graničja, ki se dviga nad slikovito dolino Yosemite.

Želja preplezati to veliko steno je bila skrita v meni že iz prvih let mojega snidenja s plesom v vertikali.

In sedaj sva tu. Stena se dviga nad nama v vsej svoji velikosti. Gladke granitne plošče se svetijo v soncu, najino oko se ustavlja na počeh, ki ponujajo prehode čez steno. Po samem razu El Capitana je speljana smer Nos, ki je med plezalci znana po svoji slikovitosti in lepoti. To je smer, ki je postala nekoliko tudi najina.

NIHANJE NAD PREPADOM

Ob petih zjutraj, ko nas pozdravlja le luna, smo pod steno. Smo — midva in druga naveza, prav

tako fant in punca, Bird in Ed, ki sta prejšnji dan pred nama pritrdila štiri raztežaje vrvi in pritovorila svojega 'pujsa' — tovorno vrečo na prvo polico. Drug za drugim žimarimo v noč. Obdaja nas gluha tišina, ki jo moti le naše sopenje. Kar hitri smo: svit nas ujame že pri koncu napetih vrvi.

Plezati začneta najprej Bird in Ed, okoli devete ure pa prideva na vrsto tudi midva. Začne Simon. Opazujem ga, kako preči prek gladkih plati proti lepi poči. Kmalu se mi skrrije za vogalom. Naslednji je na vrsti najin 'pujs', ki nama je naredil kar nekaj sivih las, preden naju je resnično začel ubogati. Za njim se jaz nekoliko dvomeče spopadem s prvim žimarjenjem v prečki.

Naslednji raztežaj je moj, res moj. Mislim, da je bil to raztežaj, ki mi bo najbolj ostal v spominu. Nihajka. Splezala sem po poči kakih dvajset

metrov, vpela vponko in se spustila sedem metrov nižje.

Poskusim zanihati v sosednjo poč. Kje pa! Nižje, nižje, nižje! Še sedem metrov nižje! Poč, ki jo je potrebno doseči, je osem do deset metrov daleč, pa še za vogalom! Poženem se v eno stran, pa v drugo, vendar sem prekratka. Niham sem ter tja kot obsedena, kar groza me je. Končno le otipam rob poč, a zdrsi mi iz rok. Aha, zataknila bom metulja! Res, naslednjič mi uspe. Oddahnem se — tu sem. Nekoliko me le skrbi, kako je vrv prestala moje nihanje okoli vogala. Po tej prečki mi izmenjavanje metuljev do varovališča sploh ne dela več težav. Skoraj še pomislim ne, da sem že precej visoko brez varovanja.

PRIJATELJA IZ KANADE

Naslednji dnevi so nama s Simonom prinesli novo prijateljstvo: dva fanta sta s svojo človeško toplino obogatila naše plezalne dneve. To sta bila Kanadčana Jim in Gord. Dohitela sta naju prav v tej moji nihajki, kar mi je pripravilo kar nekaj zabave. Sama sem brezskrbno varovala Simona v naslednjem raztežaju in opazovala Gorda, kako se trudi doseči naslednjo poč. Še sedaj me silni na smeh, ko se mi pojavi ta prizor pred očmi:

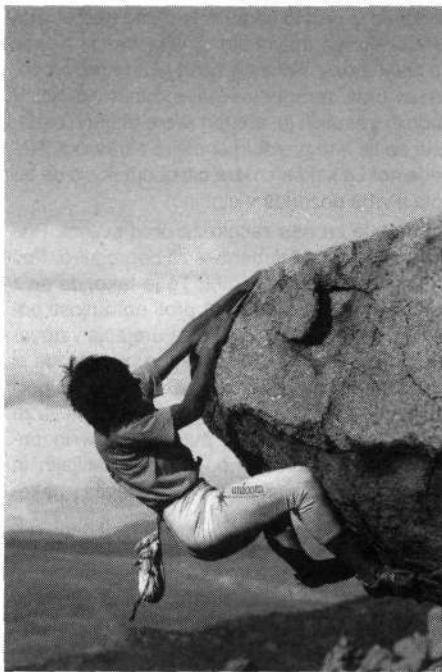
Z nogami zadirja po steni, tako da jih skoraj prehiti in se prekucne vznok proti tako željeni poč. Pa nič, prekratek je in se med slikovitimi pripombami odpelje navzdol.

Kratek čas sem samo opazovala in se — človeška zloba! — zabavala ob njegovem trudu, potem pa sem se vključila v dogajanje.

'You should go a little bit lower!' (Spustiti se moraš nekoliko nižje.) In naslednji nasvet, seveda šele, ko sem lahko opazovala ponoven neuspeh poskus: 'You can help yourself with the friend!' (Pomagaj si z metuljem.) No, sedaj je bil tukaj. Ponudila sem mu požirek vode. Tako smo se spoznali.

Moram reči, da sva jima s Simonom priredila pravo šolo potrpežljivosti. Plezala sta nekoliko hitreje kot midva, vendar sta iz raztežaja v raztežaj potrpežljivo čakala na naju. Naj naju nekoliko razbremenim krivde: tudi naveza Ed in Bird je bila počasna, tako da sva tudi midva s Simonom prenekaterikrat čakala.

Iz te naše počasnosti so nastali problemi s spanjem. Človek seveda ne more pričakovati, da bo prav na ustrezni polici prostora kar za šest ljudi. No, pa smo se le razporedili. Prvi dan sva s Simonom v mraku dosegla stolp Dolt. Eda in Birda je bilo še debelo uro ali dve slišati, kako v temi plezata na prostornejše stolpe El Capitana. V tistem trenutku mi je prav dobro delo, da se sama že grejem v topli spalni vreči in uživam ob topli večerji. Seveda sta bila Gord in Jim še spodaj v temi. Iz globine se je zaslíšal piskajoči

Črno plezanje v ameriškem El Capitanu

Gordov glas: 'Yuu huu, it's dark, can you throw us a rope?' (Tema je, ali nama lahko vržeta vrv?) Hi, hi, hi, ta piskajoči glas! Ne vem, ali ga je bilo res strah ali pa si je — tako kot midva — le zaželel udobne police. S Simonom pa v smeh — vedno je bilo strašno smešno, ko je takole zapiskal. Spustila sva jima vrv, da sta lahko hitro priplezala do naju. Yuu, huu, ta njun vrisk me je vedno prežal z ugodjem. Vseboval je toliko čistega užitka, otroškega veselja nad avanturo, veselja ob preplezanem težavnem mestu ali raztežaju. Ob njunem pripovedovanju o smučarskih užitkih v metrih pršiča v prostranstvih Kanade so ti šli kar mravljinici po hrbtu. Gordov glas je izdajal vso prešernost, ki jo začutiš, preden se poženeš po puhastem bregu.

ŽIVI KAMNI IZPOD NEBA

S Simonom sva si utrujena kmalu poiskala udobna mesta za spanje. To je bil zadnji dan v steni, da sem si lahko privoščila noč brez plezalnega pasu. V udobnem koticu za naloženimi skalami na polici me je noč vzela, kot bi mig-nil. Celo noč sem spala kot skala, kot bi rekel Jim.

Omeniti moram še en dogodek večera. Ob mraku je v zraku nekaj završalo. Dve veliki piki sta se s hitrostjo prostega pada približevali z vrha El Capitana. Bučalo je tako grozno, kot bi padale velike skale. Nekoliko nad nami se je iz prve pike izvil padalo. Base jumpers! Drugi

skakalec je prosto padal celo mimo nas, ki smo bili nekako na tretjini stene. Vse nas je navdal občutek groze. Te vrste šport je namreč prepovedan prav zaradi številnih smrtnih nesreč. V zadnjih trenutkih je le odprl svoje majhno padalo in se tik nad gozdom spustil do travnika. Neverjetno! Le kakšen mora biti občutek, ko se takole z vrha poženeš v globino!

Jutro se je za nas začelo že pred svitom. Prvi raztežaj je pripadel meni — za dobro jutro. Poč z oznako 'ow — off width'. To je tako, da se z rokami in nogami steguješ proti notranjosti poči, ker je le tam dovolj ozka za urejanje varovanja, od zunaj pa je tako široka in okrogla, da si nimaš z ničemer pomagati. Tako mi je iz poči molela le zadnjica, pa cel šop opreme. Izza vsega tega so prihajali čudni glasovi in pripombe. Pomagalo je: po nekaj vzdihljajih in vmesnih opazkah se je poč le popravila v nekoliko bolj normalno obliko.

Trije raztežaji so minili kot bi mignil. In tu so bili stolpi El Capitana. Človek bi se kar ustavil in počakal na noč, tako udobno prenočišče se je tu ponujalo. Ko bi takrat vedeli, kakšna noč se nam obeta, bi široke police postale še bolj mamljive.

Za plezanje je bil na vrsti Simon. Ko sem spoznala, da ga čaka slovit kamin, v katerem si je nemogoče urediti varovanje, sem si kar nekoliko oddahnila. Tudi Simon se je nerad, pa vendar pogumno podal vanj. Z mojega varovališča

ga nisem mogla opazovati. Nisem ga motila med plezanjem, tiho sem čakala na pikre opazke. Od zgoraj pa nobenega glasu. Vrv je počasi, a vztrajno polzela skozi moje roke. Končno se je nekje nad menoj razlegel vesel vrisk, poln olajšanja. Pospravil je v žep ta 'strašni' kamin! Ko sem žimarila skozenj, mi je kar dobro delo, da je že mimo. Dolg je dobrih osem metrov. Na obeh straneh je le gladka stena, širina pa taka, da na začetku še nekako gvozdiš s koleni, nato pa se steni bolj in bolj odmikata. Brrr, to pot mi je bilo prihranjeno! V povračilo za slabo počutje sem bila v naslednjem raztežaju jaz namesto Simona potolažena z vrsto svedrov prek gladke plošče. Nekoliko višje pa sem si spet pomagala le z zatiči in metulji, kar je vseeno bolj zanimivo.

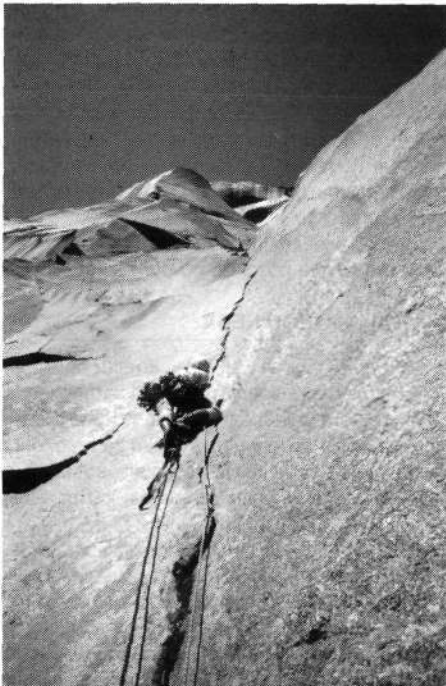
TEŽAVE S PUJSOM

Zopet smo pred zanimivim raztežajem: King swing. Kraljeva nihajka. Z velike luske, ki ima obliko škornja, se spustiš navzdol in dvakrat po nekaj metrov zanihaš v levo. Nihajka ni tako zahtevna kot prva, vendar zaradi svoje zračnosti in dolžine zasluži ime, ki ga nosi. Simon je kot bi mignil v sosednji poči. Odmika se nekoliko v levo, njegov glas me kliče nekje izza vogala v moji višini. Ne čaka me tako težka naloga, kot sem se sprva bala, vendar pa je precej neprijetna. Moram se razvezati, se spustiti ob vrvi do polovice dolžine vrvi, se zopet navezati in se v tegu spustiti okoli vogala. To ni težko, vendar je potrebna precejšnja mera previdnosti in koncentracije, saj ko si brez plezalne popkovine — vrvi, te že majhna napaka lahko odnese do vznožja stene. Oddahnem si, ko sem na varovališču.

Nimam veliko časa za počitek. Pogled v nebo mi pravi, da bo dneva kmalu konec. Sonce se že nagiba proti zahodu. Spet me je preplavilo začudenje: le kam je šel dan? Ves čas osredotočen na plezanje sploh ne zaznaš, kako čas nezadržno teče naprej. Kar nenadoma iz jutra nastane večer.

Kot vsakič si tudi tokrat izmenjava opremo: metulje na en trak, zatiče na drugi, pa škripec in vrv za 'pujsa' — in gremo naprej. Sedaj čutim, kako čas beži, saj se sonce vztrajno bliža zatonu, jaz pa še vedno plezam ta niti ne tako dolg raztežaj. Tudi Jim in Gord postajata bolj in bolj nestrpna: 'What are you doing, it's getting dark!' (Kaj počenjaš, temni se!) Nama je še pred temo uspelo preplezati še en raztežaj, Gord in Jim pa sta kot po pravilu ostala v temi. Ponovila se je zgodba iz prejšnjega dne. Prosila sta, naj jima vrževa vrv, saj jima plezanje v temi ni preveč dišalo. Vendar se mu tokrat ni mogel nihče izogniti. Bili smo en dolg oziroma dva kratka raztežaja pod polico, kjer naj bi to noč spali. Skica je obljubljala lahko prečko na levo v okviru četrte

Gladka stena, ozka razpoka, visoko nebo, globoka dolina

stopnje. Dolge sence in nato mrak so jo spremlenile v prav neprijetno. Pa še na nekaj smo pozabili: 'pujs' se po taki prečki ne spreha sam, povleči pa se tudi ne pusti.

Čas je zopet postal nemerljiv, vse nas je ovila gosta tema. Stala sem na varovališču in varovala Simona, ki se je vneto trudil s 'pujsom' in ga prepričeval, da se mi pridruži na majhni poševni polici. Izza hriba se je prikradla velika radovedna luna in se čudila našemu početju. Misli so se mi vračale na pravkar ugasli dan in lahko sem ugotovila, da je bil poln doživetij in da je bil daljši, kot sem utegnila sproti zaznavati. Sedaj se ni več mudilo, tema je tu.

Iz misli me zdrami Simon, ki se prikaže izza vogala. Obupno se muči s 'pujsom', toda dokler ne pride bližje, mu ne morem pomagati. V prečki sva napeljala vrv, da bo lažje za Jima in Gor-da.

NOČ V STRMEM POBOČJU

Nikomur se ne obeta preveč udobna noč. Na polici nad nami sta že udobno polegla Bird in Ed, ki sta precej počasnejša, kot sama želita. Na naše klice se odzoveta z nerazveseljivo novico, da tam zgoraj ni več prostora za nas. Kaj sedaj? Polica, na kateri sva, morda zadošča za dva majhna, ima pa še to slabo lastnost, da je nagnjena v globino. S Simonom se odločiva, da prepustiva ta neudobni prostor Jimu in Gordu in se odpraviva do naslednje police.

S temo se spopade Simon. Nič kaj dobro se mu ne godi. Plezanje, mislim, bi bilo vse prej kot lepo celo v dnevni svetlobi. Ponoči bobneče luske še bolj votlo donijo. Tudi star razmajan sveder ne more popraviti slabega občutka.

Čeprav sva oba izgubila občutek za čas, mislim, da se je veliki kazalec na uri najmanj dvakrat zavrtel okoli svoje osi, preden sva dosegla polico. Po vsem tem sva si želela le še spanca; celo lakota se je že odpravila spat. Le v mislih na jutri sva požila nekaj hrane. Pravzaprav je jutri postal že danes: kazalci so se že krepko nagnili čez polnoč, ko sva si začela urejati prenočišče. Z vrvmi sva se pritrčila vsak na svojo polico, ki pa bi bolj zaslužili, da bi ju imenovali pobočji. Ponjav si nisva mogla privoščiti, saj je spalna vreča še na skali nezadržno drsela navzdol. Kot je ponavadi v takih nočeh, sem se zjutraj zbudila z občutkom, da nisem nič spala, saj sem se lahko spomnila vsakega položaja, ki sem ga preizkusila, da bi razbremenila boleče kolke. Pa vendar mislim, da je utrujenost pripomogla, da sem večino noči prespala, drugo pa predremala.

Ed in Bird sta se s prvim svitom že podala v navpične poč. Ob misli, da morava takointako počakati na prvo dvojico, sva se s Simonom kar predolgo grela v toplih spalnih vrečah. Zavedlo naju je tudi njuno res počasno plezanje druge-

ga raztežaja okoli velike strehe. Počasi sva pojedla in uredila najino plezalno opremo. Preden sem se zapodila v naslednji raztežaj, sem pogledala na uro in se zgrozila. Enajsta ura! Pol dneva je že mimo.

Skica je obljubljala plezanje po odprtem svetu. Raztežaj je bil res prava popestritev in sprejemba sredi vseh teh poč. Sama sem si ga še bolj začinila, saj sem si ob plezanju sem ter tja naredila tako trenje, da sem zadnje metre vrv komaj po centimetrih vlekla za seboj. Uredila sem dobro varovališče in 'pujs' je bil en-dva-tri pri meni. 'Pujs' je iz dneva v dan postal bolj podoben prijaznemu 'pujsku', saj je porabljenava voda občutno manjšala njegovo težo.

GROŽNJA VREMENA

Dolga streha je pripadla Simonu, nekaj dela pa je dala tudi meni, saj žimarjenje v strehah ni preveč prijetno.

ln sedaj smo v Pancake flake — 'palačinkini fliki', prek katere teče tenka poč, preozka celo za uporabo metuljev. Poč je precej dolgo iste širine, kar pomeni, da moraš spodnji zatič vzeti s seboj, da ga višje lahko ponovno uporabiš. Z menjavo dveh ali treh metuljev sem spodaj že plezala poč, a z zatiči si nisem v tako dobrih odnosih. No, seveda, sedaj rečem: 'Je že šlo.' Toda če dobro premislim, sem imela precej slab občutek v želodcu.

Naslednji, četrti raztežaj tega dne se je na sredo vseh nas končal na udobnih policah, ki jih imenujejo 'Camp pet'. Ni nas razočaral. Tu se je vsakemu ponujala svoja polica. Kot pajki smo jih prepredli z vrvmi in se varno pritrčili k steni.

Ta dan mi je ostal v spominu kot najtežji. Slaba večerja prejšnjega dne in ne preveč udobna noč sta napravili svoje. Mogoče pa je tretji dan res vedno najtežji, kot pravijo.

Smer Nos v steni El Capitana sta preplezala **Miranda Ortar** in **Simon Čopi**, člana Soškega alpinističnega odseka, v dneh od 5. do 8. 10. 1992. Obiskala sva tudi športno plezalne centre Smith Rock, Owens River Gorge in Red Rocks, kjer je Miranda na pogled preplezala smeri Hard Copy in Sex Packets z oceno 5.12a (VIII+), štiri smeri z oceno 5.11d (VIII) in množico lažjih.

Za pomoč se iskreno zahvaljujemo sponzorjem: UNICOM, ki je kril ceno poleta, SCT, KOTG, OVERLOCK Bovec in PAPI sport, Trst. Pomagali so še Turistično društvo Most na Soči, PD Tolmin, ZTKO Tolmin, Planika Kobarid, AMD Nova Gorica in Fitness Most na Soči.

Že pred svitom se nas je dotaknilo prvo svarilo. Z juga je vel hladen veter, ki je prinašal težke oblake. Štiristo metrov stene se je dvigovalo nad nami kot mogočen zid, temen pas oblakov na jugovzhodu pa mu je dajal še večjo težo. Še v somraku in s čelno svetilko sva se znova podala v počti nad policami. V zgornjem delu se stena postavlja vse bolj pokonci, v zadnjih metrih pa se prevesi celo preko navpičnice.

Čez dan so temni oblaki izpuhteli v neznano in z njimi tudi neprijeten občutek, ki so nam ga prinesli za dobro jutro. Strah, da bo z vedno večjo strmino stene tudi plezanje počasnejše, se je izkazal za neutemeljen. Mogoče nam je misel na bližajoči se vrh dala nov polet, dolina se je kar hitro odmikala v globini pod nami.

Varujem Simona v enem izmed zadnjih raztežajev in se sladkam s še zadnjim koščkom čokolade. Trenutek nepazljivosti — in ooojooj, zadnji košček skrbno hranjene čokolade zaplava po zraku! Žalostno pogledam za njim — pa kaj hočeš, ni ga več. Takrat pa se zasliši od spodaj veseli vrisk: 'Yuu, huu, chocolate from the sky!'

(Čokolada z neba!) Nato pa veselo mlaskanje Gorda, ki se sladka s čokolado namesto mene. No, čokolada tako vendarle ni bila izgubljena.

ŽGEČKLJIVI VONJI NA VRHU

Kot še vsak dan nas je tudi zadnji dan lovila tema. Nebo se je obarvalo v rdeče. Srce bi se kar naslajalo ob čudovitih prizorih, vendar je glava svarila: 'Počakaj, nisi še na vrhu!' Mrak se je že spustil na teme El Capitana, jaz pa se še plazim po sicer že položnem pobočju pod vrhom. Ne zaupam mu. Ponekod votlo doni, droben pesek na gladkem granitu mi tudi ni preveč všeč. Mogoče pa tudi ne znam več hoditi drugače kot po vseh starih. Oko se mi ustavi na močnem drevesu. To pa je resnično vrh. Privežem se za drevo in seveda najprej sežujem plezalnike. Napetost popusti, narava stopi do mene in me preplavi s svojim mirom. Iz doline sveti luna v nadnaravni velikosti. Pravkar si je izbrala čas za kopanje v rečici Merced. Nos mi dražijo žgečkljivi vonji. Podrgnem se z nosom po iglicah borovca. Smola. Tišina.

V NESREČNI BOSNI UMIRAJO TUDI PLANINCI

SPOMIN NA NEKE DALJNE GORE

KATJA BANOVEC

Spoznali smo se po »planinski liniji«, prek očetov. Oni, prijetna sarajevska družina z dvema hčerkama, mi slovenski planinski navdušenci z dvema mladoletnikoma, se pravi z mano, hčerko, in mojim malo mlajšim bratom. Beseda je dala besedo in zmenili smo se, da se neko avgustovsko poletje skupaj odpravimo v prelepe bosanske gore.

Zmenili smo se v »legendarnem« Tjentištu, v osrčju Sutjeske. Čeprav smo se videli prvič, so se med nami stkale vezi, ki jih je z besedo težko opisati in katere spremljajo tisti prijetni občutki, ki jih občuti vsak, kadar se spomni na svoje dobre prijatelje. Kolikokrat smo se nasmejali, kadar je pogovor nanese na temo »tipičnih Bosancev in Slovencev«, saj je bil njihov oče Miro — prav tako kot njegove tri ženske — svetlolas, medtem ko glavi moške polovice naše družine krase vražje črni kodri in ko tudi na glavah druge polovice ni sledu o kakšnih »svetlih slovenskih laseh«, kot so pričakovali naši bosanski prijatelji. V toplih poletnih dneh, ki so sledili, smo spoznali lepe redkokdaj obiskane gorske koticke osrednje Bosne. Meni, takrat osemnajstletni, se je v neizbrisen spomin vtisnilo jezero divje lepote v gorski kotanji, s treh strani obdani z v nebo segajočimi gorami.

»Sem se bom zagotovo še vrnila,« sem si takrat obljubila.

Ob jezeru si je svoj skromen šotor postavila družina z majhnima otrokoma. »Veste, to je edini način, da imamo tudi mi počitnice, za drugačne nimamo denarja. Lani smo to naredili prvič, pa nas je tako prevzelo, da smo se letos zopet vrnili v ta mir. Malo lovimo tudi ribe, čeprav je to strogo prepovedano in če tudi gorski čuvaj redno prihaja tod mimo.« Kakšna je taka kontrola, smo imeli prav kmalu priložnost videti. Z bližnjega hriba se je namreč zaslišalo glasno petje, malo kričanja, pa žvižganje in zopet petje... Razložili so nam, da je to čuvaj in da nas opozarja, češ: »Prihajam, vem, da lovite ribe, vendar tega ne smem videti... Zato počasi spravite trnke in nihče od nas ne bo imel težav...« In res se je to tudi zgodilo. Mladi počitnikarji so jedli ribe, medtem ko so čuvaju vidno teknili čevapčiči. Po službeni dolžnosti si ribe namreč ni smel privoščiti.

Zahajajoče sonce nas je opozarjalo na vrnitev v našo »bazo«, v Tjentište. V mraku smo stopili v naš bungalov, ki je enako kot vsa okoliška poslopja že videl lepše čase. Tudi nenavadna kopalnica, v kateri je tekla voda samo v enem umivalniku, in sicer ne v tistem, nad katerim je viselo prav tako edino ogledalo v kopalnici, nam ni pokvarila vzdušja. Po tuširanju z mrzlo vodo, ki je tekla prav tako samo v eni od mno-